

RAKENTEINEN TIETO VÄHENTÄÄ TALOUSHALLINNON TYÖTÄ JA PIENENTÄÄ ILMASTOVAIKUTUKSIA

Kestävän kehityksen sitoumuksen
loppuraportti

Yhteistyössä:

Taloushallintoliitto
Gallant
Valtiokonttori
Positive Impact

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
2 Tavoitteena taloushallinnon järjestelmien tehostaminen	2
3 Taloushallinnon tiedonkäsittelyn automatisointi tuo huomattavia säästöjä	2
3.1 Verkkolasku.....	3
3.2 Konekielinen tiliote	3
3.3 Korttimaksut	4
4 Finanssiala ja maksujärjestelmien digitalisaation eteneminen 2015-2020	4
4.1 Pilotti: Jäähyväiset paperille – sähköinen maksaminen on helppoa ja turvallista	6
5 Taloushallintoliitto ja PK-yrityksen taloushallinnon muutos sitoumuksen seurantajaksolla 2015-2020	7
5.1 PK-yritysten taloushallinnon digitalisaatio säästää ympäristöä	7
6 Case tilitoimisto Gallant	8
7 Valtiokonttori vahvassa roolissa digitalisaation edistämisessä	8
7.1 Valtio siirtyy sähköiseen kuittiin 2025 mennessä	11
8 Yhteystiedot ja lisätietoja antavat	11

KESTÄVÄN KEHITYKSEN SITOUKSEN LOPPURAPORTTI

1 Johdanto

Suomi ja Suomessa toimivat pankit ovat maksuliikenteen tehokkuudessa maailman kärkimaita ja valtaosa maksuliikenteestä on jo digitaalisessa muodossa. Maassamme on tehty pitkään yhteistyötä eri toimialojen ja valtion kanssa edistään mm. paperitonta maksuliikennettä. Yhteistyön avulla sähköistä asiointia on viety eteenpäin kokonaisissa palveluketjuissa.

Finanssiala ry teki kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksen yhdessä Taloushallintoliiton sekä tilitoimisto Leppävaaran Laskennan (Nykyisin Gallant) kanssa vuonna 2015. Tekemällä sitoumuksen osapuolet halusivat edistää resurssiviisasta ja hiilineutraalia taloutta ja yhteiskuntaa ja osoittaa mitä hyötyjä sähköisen taloushallinnon järjestelmiä tehostamalla saadaan yhteiskunnalle, yrityksille ja kuluttajille.

Sitoumuksen edistymistä on seurattu erilaisin mittarein, esim. Valtiokonttorin verkkolaskuprosentin kehittymistä viiden vuoden ajan vuodesta 2015 vuoteen 2020, joka sovittiin seurannan viimeiseksi vuodeksi.

Suomi toteuttaa globaalia kestävän kehityksen toimintaohjelmaa Agenda2030:tä mm. kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen kautta. Yhteiskuntasitoumuksessa julkishallinto ja muut toimijat sitoutuvat edistämään kestävää kehitystä kaikessa toiminnassaan. Tavoitteiden saavuttamiseksi yritykset, järjestöt, oppilaitokset jne. voivat tehdä sitoumuksen. Sitoumukset tähtäävät konkreettisiin toimiin, toimintatapojen muutoksiin ja innovatiivisiin kokeiluihin, jotka edistävät yhteisesti sovittuja tavoitteita. Tehtyjen sitoumusten etenemisestä ja tuloksista raportoidaan.

2 Tavoitteena taloushallinnon järjestelmien tehostaminen

Finanssiala ry:n, Taloushallintoliiton ja Gallantin yhteisen sitoumuksen tavoitteeksi asetettiin taloushallinnon järjestelmien tehostaminen. Tehostamista on mahdollista saada aikaan hyödyntämällä verkkolaskun, tiliotteen ja korttiosojen kuitin rakenteisia tietoja.

Sanomastandardit ja rakenteisen tiedon käyttö kaikissa maksaminen tapahtumissa mahdollistavat uusien taloushallinnon työkalujen ja ohjelmistojen kehittämisen sekä tilitoimistojen, että yritysten käyttöön. Sitoumuksessa osapuolet halusivat vauhdittaa standardien käyttöönottoa mm. verkkolaskun osalta. Taloushallintoliitto kirjasi tavoitteekseen myös pk-yritysten kirjanpidon automatisoinnin tukemisen kaikilta osin ja kehottavansa myös tilitoimistoja vaatimaan käyttämiltään ohjelmistoilta rakenteisen tiedon käyttöä. Finanssiala ry asetti sitoumuksen tavoitteeksi mm., että yhdessä muiden toimijoiden kanssa mietitään ratkaisuvaihtoehtoja kuititietojen välittämiseen rakenteisen verkkolaskun avulla.

3 Taloushallinnon tiedonkäsittelyn automatisointi tuo huomattavia säästöjä

Kestävän kehityksen sitoumuksen yhteydessä tehdyssä raportissa pyrittiin osoittamaan erilaisin mittarein, kuinka paljon työtä voidaan vähentää ja toiminnasta aiheutuvaa hiilijalanjälkeä pienentää, hyödyntämällä entistä enemmän rakenteista digitaalista tietoa ja sähköisiä järjestelmiä. Työ tehtiin laskemalla verkkolaskun hiilijalanjälki sekä automatisoidun raportoinnin ajansäästöt.

Laskelmat osoittivat, että taloushallinnon automatisoinnin ilmastovaikutukset vähentävät yrityskoosta riippumatta yrityksen ilmastovaikutuksia. Paperilla tehty taloushallinto vie yhden hengen yrityksessä viisi tuntia kuukaudessa. Automatisoituna aikaa menisi vain

puolitoista tuntia. Vastaavasti astetta suuremmassa yrityksessä säästö olisi yli 20 tuntia kuukaudessa.

Kaikkiaan selvityksessä osoitettiin, että yrityskoosta riippumatta taloushallinnon tiedonkäsittelyn automatisoinnin voidaan odottaa tuovan säästöä yrityksen taloushallinnon ilmastovaikutuksiin 80–90 prosenttia. Siten jo mikro- ja pienyritysten taloushallinnon automatisoinnista syntyvien hyötyjen ja hiilijalanjäljen pienentymisen vaikutus on Suomeen skaalattuna merkittävä. Suurin vaikutus automaatiolla on työntekijöiden työmäärään ja ajankäyttöön ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjen vähenemiseen.

Linkki raporttiin: [Selvitys taloushallinnon automatisoinnin ilmastovaikutuksista](#)

3.1 Verkkolasku

Yritykset laskuttavat nykyisin pitkälti käyttämällä verkkolaskua, jossa laskun tiedot voidaan antaa rakenteisessa muodossa. Rakenteinen muoto mahdollistaa vastaanottajalla laskun automaattisen käsittelyn ja hyväksynnän. Rakenteista tietoa ja automaatiota käyttäen laskun sisältämät alv-tiedot voitaisiin hyödyntää kuukausiraportoinnissa automaattisesti.

Vaikka verkkolaskutus on yleistynyt, ei verkkolaskujen käsittely automaattisesti kuitenkaan usein onnistu, koska verkkolaskun tietosisältö voi olla puutteellista tai tiedot ovat väärissä kentissä. Sitoumuksen tavoitteena oli parantaa verkkolaskujen tietosisältöä, jotta voitaisiin saavuttaa korkeampi automaatiotasoa ja jossa sitoumuksen hiilijalanjälkitavoitteet voitaisiin saavuttaa. Tavoitetta sovittiin seurattavaksi Valtiokonttorin ostolaskujen automaatioasteella.

Rakenteinen verkkolasku ja sähköinen taloushallinto mahdollistavat ostajan ja myyjän liiketoimintaprosessien automatisoinnin. Automatisoinnin ansiosta yrityksissä on mahdollista tehdä mm. reaaliaikaista kassaennustamista. Myös viranomaisraporttien muodostus voidaan automatisoida rakenteisen tiedon avulla. Myös harmaan talouden torjunnassa voidaan käyttää verkkolaskun tietosisältöä. Esimerkiksi rakennusalalla on määritelty yhteinen tunniste perustettavalle urakalle. Tunniste on verkkolaskussa, jolloin urakan tilaaja voi raportoida sopimuskohtaiset urakkahinnat työmaittain kohdennettuna verottajalle. Raportin muodostus voidaan tehdä myös automaattisesti verkkolaskun tiedoista.

Hiilijalanjälkitiedon lisääminen yritysten väliseen rakenteiseen laskuliikenteeseen olisi tutkimisen arvoinen keino tehostaa ilmastovaikutusten seurantaa ja lisätä arvoketjujen läpinäkyvyyttä. Lähivuosien aikana on yrityksille tulossa velvoitteita hiilijalanjäljen ilmoittamiseen esim. julkisten rakennushankkeiden tarjouskilpailujen yhteydessä. Jos hiilijalanjälkitiedon hallinta tukeutuu olemassa oleviin rakenteisiin ja järjestelmiin, kuten verkkolasku, pystytään resurssit kohdentamaan itse asiaan eli päästövähennysten toteuttamiseen.

3.2 Konekielinen tiliote

Yritysten käyttämä pankkien konekielinen tiliote on myös rakenteisessa muodossa, jolloin tilitapahtuman tiliointi voidaan automatisoida. Paperitiliotteelta tilitapahtumat joudutaan syöttämään käsin.

Konekielisillä tiliotteilla ja verkkolaskuilla olevat tiedot voidaan suoraan automatisoida, jos tilitoimistojen käyttämät ohjelmistot osaavat tietoja hyödyntää. Automatisoimalla tietojen käsittelyä voitaisiin säästää huomattavasti sekä työaikaa että ilmastorasitusta.

3.3 Korttimaksut

Myös korttimaksujen käsittely on sähköistä, mutta korttioston kuittitietoja ei saada toistaiseksi kuin paperilla tai PDF-kuvana, jolloin tiedot on käsiteltävä manuaalisesti. Kuittitietojen syöttäminen manuaalisesti maksaa yrityksille 5-7 euroa/kpl.

Yrityskorttiostojen määrää ei tilastoida, mutta yksin valtiohallinnossa käsitellään vuosittain manuaalisesti 600 000 ostokuittia vuodessa. Mikäli korttiostojen kuittitiedot saataisiin sähköiseen ja rakenteiseen muotoon ja automatisoitua niiden käsittely, olisi sillä mullistava vaikutus talouteen ja yritysten arkeen. Standardoitu kuittitiedon rakenne mahdollistaisi myös kokonaan uusien sovellusten kehittämisen yritys- ja kuluttajasektorille.

Kuittitiedon mukana kulkeva tieto ostoksen hiilijalanjäljestä toisi kuluttajille mahdollisuuden seurata kokonaispäästöjään haluamallaan tavalla ja yhdistellä esim. eri kauppaketjujen kanta-asiakasohjelmissa tuotettuja laskelmia toisiinsa kokonaiskuvan luomiseksi.

4 Finanssiala ja maksujärjestelmien digitalisaation eteneminen 2015-2020

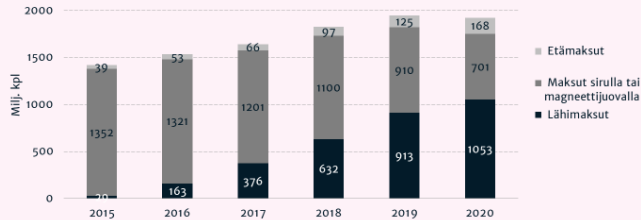
Asioiden siirtyminen verkkoon ja sähköiset dokumentit vähentävät prosessien tehostumisen ja matkustamisen vähenemisen myötä huomattavasti hiilidioksidipäästöjä. Sitoumuksen aikana 2015-2020 asiointi on yhä laajemmin siirtynyt digitaaliseen muotoon.

Sitoumusta varten tehdyssä selvityksessä osoitettiin kuittitietojen manuaalisen käsittelyn korkea kustannus. Taltio-hankkeessa laadittiin Finvoice 3.0-standardiin perustuva standardi eKuitille. Tämä mahdollistaa eKuittien vastaanoton taloushallinnon järjestelmissä ilman suuria lisäinvestointeja. Tavoitteena oli saada eKuitti-tietojen välitys käyntiin ja saada myös 25 % kasvu kestävä kehityksen sitoumuksen voimassaollessa. Saapuvien ja lähtevien laskujen käsittelyn automatisoinnin lisäksi suurin ajansäästö saataisiin, jos korttiostojen kuittitietojen käsittely automatisoitaisiin.

Kortilla maksaminen on lisääntynyt vuosi vuodelta ja ilmaston kannalta kortilla maksaminen rasittaa ympäristöä huomattavasti käteistä vähemmän. Koronapandemia on edelleen lisännyt korttimaksamisen suosiota. Sähköisten kuittien käyttöönotossa ollaan Suomessa vielä alkuvaiheessa toimenpideohjeita ja yhteistyöhankkeista huolimatta.

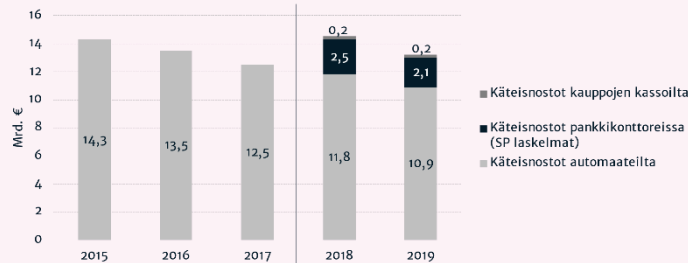
Korttimaksujen rinnalle on myös tullut laajaan käyttöön erilaisia mobiili- ja verkkomaksamisen sovelluksia laajemmassa mittakaavassa kuin sitoumusta tehtäessä kuusi vuotta sitten oli näköpiirissä. Sähköinen kuitti on mahdollisuus tuoda yhdenmukaisuutta ja parantaa kuluttajan kokonaiskuvaa oman taloutensa tilasta.

KORTTIMAKSUJEN MÄÄRÄT

Lähde: Suomen Pankki, maksuliiketilastot

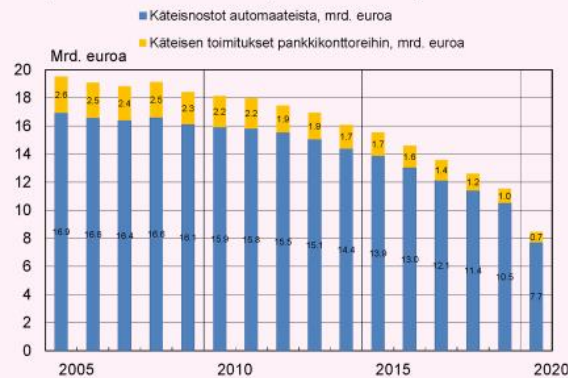
SUOMALAISTEN TEKEMÄT KÄTEISNOSTOT

Lähde: Suomen Pankki, maksuliiketilastot

Käteisnostoja kauppojen kassoilta tai pankkikontoreista ei ole tilastoitu ennen vuotta 2018

Käteisen jakelu automaateista ja toimitukset pankkikontoreihin

Lähde: Automatia, Nokas CMS Eurocash ja Change Group.

Finanssiala ry yhdessä Suomen Standardisoimisliiton, Valtiokonttorin ja TietoEvrin kanssa ehdottivat CEN:lle (European Committee for Standardization) eKuitin standardisointia Euroopassa. Ehdotus hyväksyttiin ja standardointityö käynnistyi syksyllä 2020.

Finanssiala ry edisti sitoumuksen aikana jäsenyritystensä kanssa Valtiokonttorin tavoitetta saada kaikki ostolaskut Eurooppa-normin mukaisiksi. Valtiokonttori ilmoitti sitoumuksen

aikana, että se ottaa 1.4.2020 lähtien vastaan Eurooppa-normin mukaisia ostolaskuja. Finvoice 3.0 verkkolaskukuvaus täyttää Valtiokonttorin vaatimukset.

Finanssiala ry osallistui Teknologiateollisuuden RealTimeEconomy, RTECO-hankkeeseen 2019, minkä tarkoituksena oli mm. edistää verkkolaskutuksen yleistymistä. Hankkeen päätyttyä kesäkuussa 2019 Työ- ja elinkeinoministeriö TEM ja Patentti- ja rekisterihallitus PRH ottivat syksyllä 2020 edistääkseen RTECO:n jatkohankkeen käynnistämisen. Finanssiala ry osallistuu hankkeeseen.

Lähetettyjen verkkolaskujen määrän kehitys Suomessa oli yksi sitoumuksen mittari. Tavoitetasoksi asetettiin sitoumuksen viimeiselle vuodelle 2020 300 miljoonaa verkkolaskua.

Suomen Pankin vuoden 2014 tilaston mukaan verkkolaskuja lähetettiin Suomessa kestävä kehityksen sitoumuksen lähtötilanteessa 130 miljoonaa kappaletta. Verkkolaskujen määrä on kasvanut vuosi vuodelta, viimeinen vuosi, jolloin Suomen Pankki on julkaissut tilastot, on 2018. Silloin verkkolaskujen määrä oli 244 miljoonaa kappaletta. Todennäköistä on, että sitoumuksen tavoitteena ollut 300 miljoonaa verkkolaskua saavutettiin vuoden 2020 aikana, joka oli sitoumuksen viimeinen seurantavuosi.

Finanssiala ry kokoaa kyselylomakkeella alan tekemän ilmastonhillintään liittyvän kestävä kehityksen sitoumuksen tueksi vuosittain myös jäsenyhtiöittensä lähettämien ja vastaanottamien verkkolaskujen ja paperilaskujen %-osuuksien sekä pankin sähköisten ja paperitiliotteiden %-osuuksien määrän kehittymistä. Sähköisyysaste on jo edennyt kahden seurantavuoden aikana. Vuoden 2020 osalta saadaan luvut vasta raportin ilmestymisen jälkeen.

FA vastuullisuuskyselyt	2018	2019
	1000 kpl	1000 kpl
Yrityksen lähettämien sähköisten tiliotteiden määrä		50 392
Yrityksen lähettämien paperitiliotteiden määrä		6 477
Sähköisten osuus		88,6 %
Yrityksen vastaanottamien verkkolaskujen määrä	1 565	1 250
Yrityksen vastaanottamien paperilaskujen määrä	469	347
Verkkolaskujen osuus	76,9 %	78,3 %
Yrityksen lähettämien verkkolaskujen määrä	11 449	13 118
Yrityksen lähettämien paperilaskujen määrä	16 786	6 486
Verkkolaskujen osuus	40,5 %	66,9 %

4.1

Pilotti: Jäähvyäiset paperille – sähköinen maksaminen on helppoa ja turvallista

Yhtenä kestävä kehityksen sitoumuksen toimenpiteenä Finanssiala ry edisti kuluttajien e-laskun käyttöä pilotissa Helsingin kaupungin Taloushallintopalveluiden kanssa 2019-2020. Pilottiin osallistuivat Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu Talpan ja Finanssiala ry:n lisäksi, Helsingin Vanhusneuvosto sekä seuraavat Helsingin kaupungin yksiköt: Helsingin Seniori-info, Kampin palvelukeskus, Kaapelin mediakeskus ja Kustaankartanon seniorikeskus. Tavoitteena oli eri toimenpitein edistää Helsingin kaupungin laskutusta tehokkaammin siirtymään paperilaskuista digitaalisiin laskutustapoihin e-laskuun ja

suoramaksuun. Hankkeen laajuuden vuoksi pilotin kohderyhmäksi valittiin erityisesti senioriasiakkaat

Talpa oli ensimmäinen suuri laskuttaja Suomessa, joka lähetti e-laskuja. Yrityksille lähetettiin verkkolaskuja jo vuonna 2006 ja ensimmäiset kuluttajan e-laskut vuonna 2007. Sähköisellä laskutuksella on paitsi taloushallinnon myös kuluttajan näkökulmasta merkittäviä etuja: näppäilyvirheet tai esimerkiksi osoitteenmuutoksesta johtuvat maksamisen viiveet vähenevät huomattavasti. Sähköisellä maksamisella on välillisesti myös myönteisiä ilmastovaikutuksia. Digitaalinen rahojen siirto lisää myös ikäihmisten taloudellista turvallisuutta, kun käteistä ei tarvitse kuljettaa mukana. Tämän avulla voidaan vähentää ja myös ehkäistä ikääntyneiden taloudellista hyväksikäyttöä ja lisätä maksamisen turvallisuutta.

Pilotin avulla löydettiin useita keinoja, joilla ikääntyneiden siirtymistä paperilaskusta e-laskuun ja suoramaksuun saadaan helpotettua. Pilotin osapuolet löysivät myös uusia yhdessä tekemisen tapoja pilotin valmistelun ja toteuttamisen aikana.

Lue lisää: [https://www.finanssiala.fi/wp-](https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2020/06/Maksamisen_pilotti_projektin_loppuraportti_11-06-2020-1.pdf)

[content/uploads/2020/06/Maksamisen_pilotti_projektin_loppuraportti_11-06-2020-1.pdf](https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2020/06/Maksamisen_pilotti_projektin_loppuraportti_11-06-2020-1.pdf)

5 Taloushallintoliitto ja PK-yrityksen taloushallinnon muutos sitoumuksen seurantajaksolla 2015-2020

Taloushallintoliitto on auktorisoitujen tilitoimistojen ja taloushallinnon konsulttiyritysten yhteisö, jonka päätehtävänä on edistää tilitoimistoalaa ja kehittää alan toimintamahdollisuuksia. Liitto on tehnyt pitkäjänteisesti työtä digitaalisen taloushallinnon kehittämiseksi ja pk-yritysten taloushallinnon tehostamiseksi. Liitto haluaa toimialalle ja toimialan asiakkaille helppokäyttöisempiä, rakenteista tietoa ja nykyaikaista teknologiaa paremmin hyödynnäviä tietojärjestelmiä, jotka mahdollistavat laajemman tietosisällön hyödyntämisen pk-yritysten talousohjauksessa.

5.1 PK-yritysten taloushallinnon digitalisaatio säästää ympäristöä

Suomalaisten pk-yritysten taloushallinnon digitalisaatio on maailman kärkeä. Pk-yritysten taloushallintoa hoidetaan valtaosin paperittomasti hyödyntäen verkkolaskutusta ja elektronista arkistointia. Käteis- ja korttiosojen kuitit ovat paperin viimeinen turvapaikka, mutta niidenkin osalta hyödynnetään kuittien kuvaamista ja digitaalista toimittamista kunnes rakenteinen eKuitti yleistyy. Siirtymä paperittomaan kirjanpitoon on ollut nopeaa viimeisten vuosien aikana.

Digitalisaatiota on nopeuttanut siirtymä pk-yritysten ja tilitoimistojen yhteiskäyttöisiin pilvipalveluohjelmistoihin. Digitaalista taloushallintoa voidaan kuitenkin toteuttaa myös perinteisillä työasema- tai palvelinohjelmistoilla ja ohjelmistointegraatiolla.

Verkkolaskujen penetraatio on Suomessa pk-yrityksissäkin kansainvälisessä vertailussa korkea. Ympäristönäkökulmasta paperin tulostaminen ei ole suurin haaste vaan paperin kuljettaminen yritysten ja tilitoimistojen välillä. Tähän verkkolasku on tärkein ratkaisu ja samaa tarvetta palvelee myös kuittien digitalisointi – alkuvaiheessa kuvaamalla ja tulevaisuudessa rakenteisen eKuitin avulla.

Taloushallintoalalla siirtymä joustaviin etätyökäytäntöihin on ympäristönäkökulmasta yhtä tärkeää kuin digitalisaatio. Koronavirusepidemian myötä perinteisesti konservatiivinen taloushallintoala on alkanut hyödyntää etätyömahdollisuuksia laajamittaisesti. Uskomme muutoksen olevan pysyväisluontoinen. Myös asiakaspalaverissa on alettu laajamittaisesti

hyödyntää etäpalavereja. Etäpalaverin ja etätöiden avulla ajokilometrejä ja ympäristökuormitusta vähennetään huomattava määrä.

Keskeiset muutokset viiden vuoden tarkastelujaksolla 2015-2020:

- Verkkolaskutus on entisestään yleistynyt
- Kuittien kuvaaminen ja digitaalinen lähetys on arkipäivää
- Valtaosa kirjanpitoaineistoista arkistoidaan elektronisesti
- Etätö- etäpalaverit ovat koronatilanteen myötä muodostuneet vallitsevaksi toimintamalliksi – muutos on pysyvä.

6 Case tilitoimisto Gallant

Gallantilla muutos aloitettiin verkkolaskujen hyödyntämisestä kirjanpito-prosessissa ja tässä on päästy nopeasti vaiheeseen, jossa toiminta painottuu enää verkkolaskujen osuuden kasvattamiseen prosessissa. Itse digitaalinen palveluprosessi ja sen hyödyntäminen omassa työssä ovat olleet jo useita vuosia toiminnassa arkipäivää.

Tämän siirtymän yhteydessä nopeasti havaittiin, että taloushallinnon digitalisointi ja sillä tavoiteltava mm. ympäristöhyödyt eivät realisoitu yksin verkkolaskuihin panostamalla. Valtaosa hyödyistä ympäristömielessä on saavutettavissa aineiston kuljettamisen eliminoinnilla. Muita selkeitä hyötyjä ovat tiedon ajantasaisuus ja oikeellisuus sekä näiden avulla tiedon hyödyntämisen mahdollisuudet liiketoiminnassa.

Tämän johdosta digitalisaation edistämisen kokonaisuuteen Gallantilla otettiin nopeasti myös kuitit ja muut taloushallinnossa tarvittavat dokumentit, kuten lainasopimukset ja pöytäkirjat, mukaan. Kuittien osalta lähdettiin tavoittelemaan laskujen tapaista tilannetta kuvaamisen ja sen pohjalta koneoppimiseen nojautuvan digitoinnin hyödyntämisestä, mitkä mahdollistavat rakenteisen tiedon hyödyntämisen jo osittain taloushallinnon digitaaliseen projektiin. Aineistoja ei ole siten tarve erikseen toimittaa. Näiden ratkaisujen saaminen on mahdollistettu oman teknologian kehittämisen sekä ohjelmistokumppanien ratkaisujen yhdistelmänä. Hallinnollisten dokumenttien osalta on tyydytty tiedon jakamiseen pilvipohjaisten yhteiskäyttöisten järjestelmien sisällä.

Asiakkaamme ovat jo vuosia kyenneet toimittamaan taloushallintoon tarvittavat aineistot täysin sähköisesti verkkolaskuoperaattorien, sähköpostikanavien ja mobiiliapplikaatioiden avulla. Näiden muutosten myötä aineistojen kuljettaminen on vähentynyt ja yhteistyö asiakkaiden kanssa tehostunut. Myös taloushallinnon arkistot ovat muuttuneet sähköiseksi. Vanhoja arkistoja on pystytty purkamaan ja uutta fyysistä arkistokantaa ei ole enää syntynyt. Tämä vähentää mm. toimitilojen käyttötarvetta, tilojen vapautuessa tehokkaampaan käyttöön.

Myös työmuotojen muuttuminen sähköisesti käsiteltävien aineistojen ympärille on mahdollistanut etätöiden hyödyntämisen. Vuoden 2020 aikana alkaneen pandemian johdosta siirtyminen etätöihin ei ollut Gallantilla palveluntuottamista vaarantava tekijä. Vielä viisi vuotta sitten tilanne olisi ollut merkittävästi haasteellisempi. Pandemian aikana yli 90 %:a kaikesta työstä onkin tehty etätöinä ja arvio on, että pandemian jälkeen etätöiden osuus on merkittävästi korkeampi kuin ennen pandemiaa, joskaan ei varmasti 90 %:n tasoa. Tämä vaikuttaa myös toimitilatarpeisiin tulevaisuudessa, jolla itsessään on ympäristön kannalta positiivisia vaikutuksia matkustamisen, työmatkojen ja toimitilojen ylläpitotarpeiden kautta.

7 Valtiokonttori vahvassa roolissa digitalisaation edistämässä

Kestävän kehityksen sitoumuksen aikana 2015–2020 verkkolaskun käyttö on kehittynyt hyvin. Sitoumuksen teon aikana valtiolle on tullut keskimäärin miljoona ostolaskua vuodessa. Sitoumuksen mittareina olleista valtion ostolaskuista tuli vuoden 2020 lopussa jo

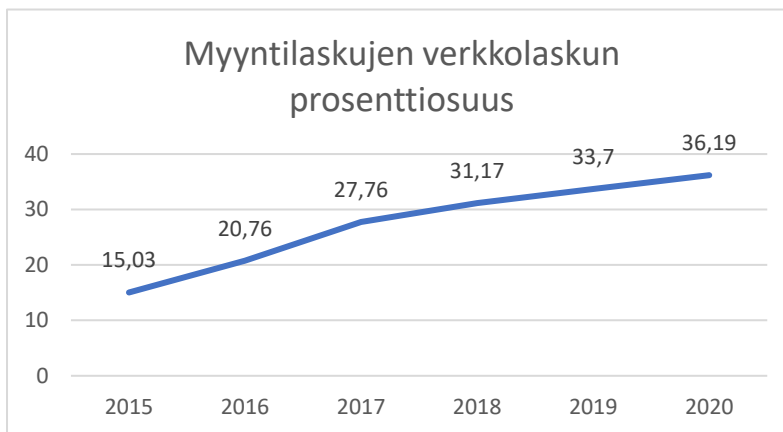
yli 95 % verkkolaskuina. Asetetut tavoitteet saavutettiin. Verkkolaskujen tietojen on voitu hyödyntää automaation lisäämiseen laskujen käsittelyssä mm. robottien avulla.

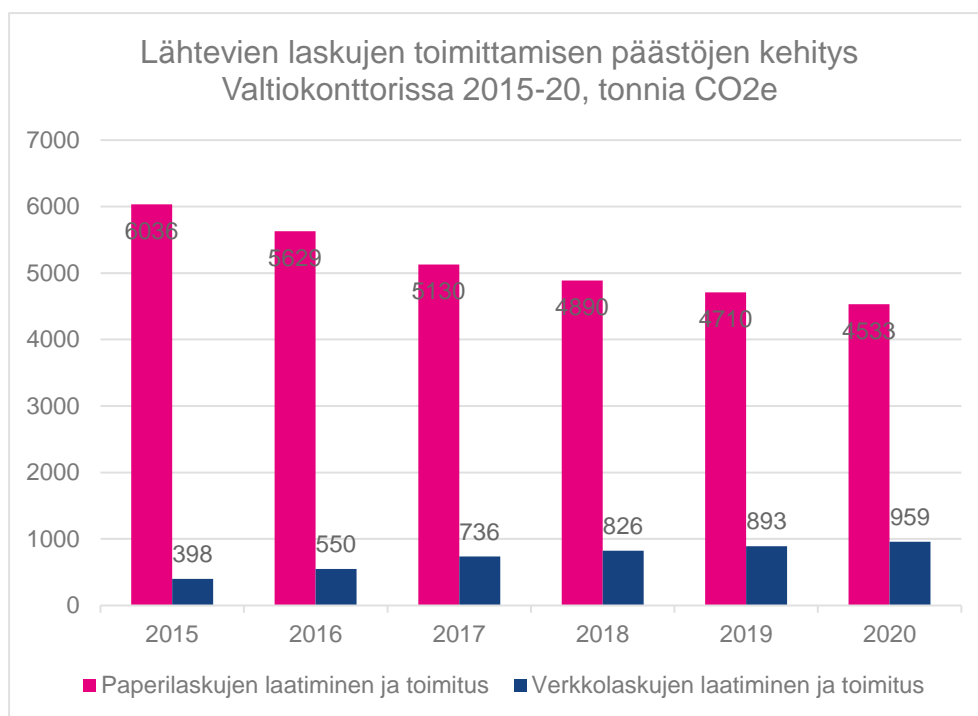
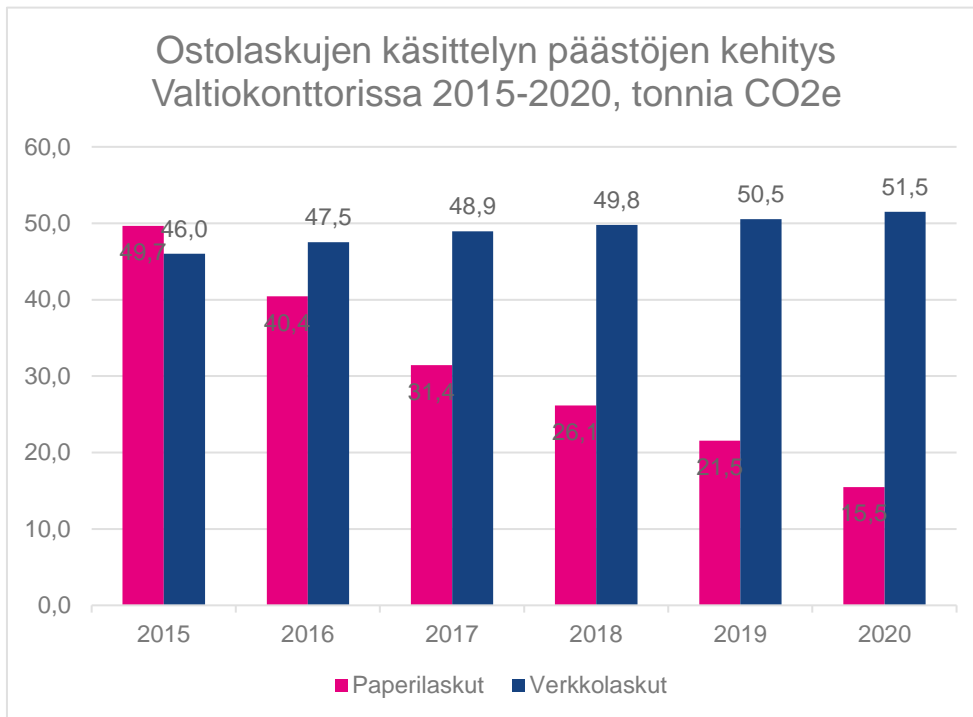
Verkkolaskut - ostolaskujen kehitys vuosina 2015-2020

Valtiokonttorilla on sitoumuksen aikana ollut noin 10 miljoonaa myyntilaskua vuosittain. Vuoden 2020 lopussa sähköisinä verkkolaskuina lähti 36,19 prosenttia.

Verkkolaskut - Myyntilaskujen kehitys

Valtiokonttorin käsittelemien laskujen päästöarvioissa on mukana saapuvien laskujen osalta käsittelytyön ja arkistointi, lähtevien osalta käsittely (laskun luominen, tulostus, postitus ja arkistointi). Arvioidut kokonaispäästöt vuonna 2020 olivat noin 15 % ja 970 tonnia CO₂e pienemmät kuin lähtötaso v.2015. Arvio on tehty alkuperäisen raportin päästökertoimia käyttäen.

Valtio ottaa vastaan Eurooppa-normin mukaisia laskuja 1.4.2021 alkaen, jolloin verkkolaskujen tietosisältö voidaan tarkistaa yhteisten teknisten tarkistussääntöjen mukaisesti. Tämän avulla myös verkkolaskun tietosisältöön odotetaan saatavan merkittävää paranemista ja automaatioasteen kasvamista

7.1 Valtio siirtyy sähköiseen kuittiin 2025 mennessä

Ensimmäiset eKuitti-pilotit alkoivat valtionhallinnossa syksyllä 2019 ja tällä hetkellä valtiolla on valmius ottaa vastaan eKuitteja valtion maksuaikakortilla tehdyistä ostoksista. Pilotin tarkoituksena oli saada varmistus eKuitin toimivuudesta ja todentaa, että eKuitti on osa taloushallinnon arkea ensin valtionhallinnossa ja myöhemmin myös kunnissa ja yrityksissä.

Kuittien sisältämä tieto tuotteista ja toimittajista on vielä toistaiseksi taloushallinnon näkökulmasta hukattua informaatiota. eKuitti voi kuitenkin olla ratkaisu, joka mahdollistaisi tiedon siirron automaattisesti esimerkiksi verottajan ja ostajan välillä. Se tarjoaisi myös kuluttajalle mahdollisuuden ostoskorinsa hiilijalanjäljen laskemiseen.

Suurin eKuittiin liittyvä haaste on se, kuinka nopeasti kauppiaat ja yritykset ottavat sähköisen eKuitin käyttöönsä. Kuittien automatisointi eli eKuitin käyttöönotto nopeuttaisi kirjanpitoa ja auttaisi kuluttajan taloudenhallintaa ja mahdollistaisi myös tiedon hyödyntämisen laajasti esimerkiksi hiilijalanjälkeä laskettaessa.

Vuoteen 2025 mennessä eKuitista on määrä tulla valtion yhteinen ja pakollinen ratkaisu, jolloin kaikki valtion kanssa toimivat käyttäisivät eKuittia. Viranomaisten sähköisiin palveluihin panostaminen luo samalla myös pohjaa yritysten uusille innovaatioille ja vähentää yritysten kustannuksia ja hiilijalanjälkeä.

8 Yhteystiedot ja lisätietoja antavat

Finanssiala:	Kehityspäällikkö Jarmo Markkanen ja kehityspäällikkö Kristiina Siikala
Gallant:	Toimitusjohtaja Tuomas Tahvanainen
Taloushallintoliitto:	Taloushallinnon johtava asiantuntija Janne Fredman
Valtiokonttori:	Johtava taloushallinnon asiantuntija Pirjo Ilola
Positive Impact:	Vanhempi asiantuntija Outi Ugas: Hiilijalanjäljen ja kädenjäljen arviolaskelmat

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

